

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticorꝝ Specvlꝝ**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

Mercatura, & negotiatio clericis est interdicta. cap.i.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

SPECVLI
CANONICORVM

ET ALIORVM ECCLESIA-
STICORVM, DE VITA, ET HO-
NESTATE, QVAM IPSI SECU-
laribus negotiis se immiscendo, vel res ecclesie
debitè alienando, in vilitatem, & contemptum
deducunt,

LIBER QVINTVS.

Mercatura, & negotiatio clericis est interdicta.
CAPVT PRIMVM.

*a sess. 22. de re-
form. cap. 1.*

QVIA SS. Tridentina Synodus
alia statuit: vt quæ à summis Pontifi-
cibus, & à sacris conciliis de clericorum
vita, & honestate, necnon secularibus
negotiis ab ipsis fugiendis copiose
salubriter sancita fuerunt, eadem in
sterum iidem pœnis, vel maioribus arbitrio Ordinis
imponendis, obseruarentur; commodum sanè, &
oportunum fuerit, de hisce fugiendis, & quæ illa
cipue sint, dicere. Nam clericis horum fuga
rebus ad honestatem, tum parandam, tum conser-
dam plurimum conducit. Inprimis autem omnia
goriatio, seu mercatura, quæ est de rebus secularibus
vilius, & carius distrahendis, clericis interdicitur.
gotiatores enim illi abominabiles existimantur, qui
stitiam Dei minimè considerantes, per immoderatum
pecuniæ ambitum polluant merces suas, plus periculi
onerando, quam pretiis. Tales eiecit Dominus

*h. c. canonum.
14. q. 4. c. c.
quid est. dist.
38.*

templo dicens^a: Nolite facere domum patris mei, domum negotiationis^b. Vnde D. Hieronymus ad Nepotianum de vita clericorum scribens^c: Negotiatorem, inquit, clericum, & ex inope diuitem, ex ignobili gloriosum, quasi quandam pestem fuge. Corruptunt bonos mores confabulationes pessimæ. Tu aurum contenis, alius diligit; tu calceas opes, ille sectatur: tibi cordi est silentium, mansuetudo, secretum; illi verbositas, attritatio; cui nundina, fora placent, & plateæ, ac medicorum tabernæ. In tanta morum discordia, quæ potest esse concordia? Antequam ecclesiasticus quis sit, licet negotiari; factio iam non licet, ut D. Augustinus censet^d. D. vero Ioannes Chrysostomus^e, non modo clericos, sed & omnes Christianos ab huiusmodi mercatura abstinere voluit; Eijciens enim, inquit, Dominus vendentes, & ementes de templo, significauit, quia mercatura nunquam potest Deo placere, & ideo nullus Christianus debet esse mercator: aut si voluerit esse, proijcatur de ecclesia, dicente Propheta^f: Quia non cognouit negotiationes, introibo in potestas Domini. Quemadmodum enim qui ambulat inter duos inimicos, vobis ambobus placere, sine alloquio mali esse non potest: sed necesse est, ut isti male loquatur de illo, & illi male de isto: sic mercator sine mendacio, & periurio esse non potest. Sed substantia talium stabilis esse non potest: neque ad bonum proficit, quod de malo conparatur. Quemadmodum enim si triticum, aut aliud que cernas in cribro, dum huc & illuc iactatur, omnia graua paulatim deorsum cadunt, & tandem in cribro nihil remanet, nisi sterces: sic de substantia negotiatorum nouissimè nil remanet, nisi solum peccatum. Sed omnes videntur esse mercatores, Ostendam ergo quis non est negotiator, ut qui talis non fuerit, eum intelligi esse negotiatorem. Quicumque rem comparat, non ut ita integrâ, & immutatâ vendat, sed ut materia sibi inde aliquid operâdi, ille non est negotiator. Qui verò rem comparat, ut integram, & immutatam vendendo aueratur: ille est mercator, qui de templo Dei eiicitur. Et huic sententiæ D. Augustinus de propheta Dauide loquens his verbis subscripsit g: Si iste propter

Q9 iij assiduam

^a Ioan. 2.
^b d. c. quid est.
^c & in c. negotiatorem, dist. 88.

^d in lib. de diuers. quest. cap. 127.
^e hom. 38. in Matth. cap. 21. & in c. iij. dist. 88.
^f Quid Christus designauerit eiicendo mercatores de templo.

f Psal. 70.

Quis negotiator sit vel non sit censendus.

g in psal. 70. & c. quoniam, dist. 88.

*Negotiatoris
excusatio &
defensio.*

*Omnes artifi-
cis mentiuntur.*

*a Psalm. 70.
Negotiator ex
se non est mala.*

b Psalm. 70.

c Psalm. 50.

d Isam. 2.

*e d. c. quonia
dist. 88.*

*Negotium vn-
de dictum.*

*f epist. 97. ad
Rost. & in ca.
qualitas. de pe-
nit. dist. 5.*

*g lib. 3. offic.
cap. 9.*

*h Ambrosius 2.
Nihil ait, deformius, quam
lum habere amorem honestatis, & vsu quodammodo
neris mercaturę questu sollicitari ignobili, animo
re corde, diebus ac noctibus inhiare in alieni detra-
patrimonij, non eleuare animum ad honestati
rem, non considerare verę laudis pulchritudine
nimo censore Cicerone 3. offic. lib. improbiti est
linguere honestatem propter vilitatis magnitudinis*

assiduam laudem Dei dicit; Quia non cognouit negotiationes, non negotientur Christiani. Sed ait negotiator: Adfero ex longinquo merces, mercedem honoris mei vnde viam peto. Dignus est enim meritis mercede sua. De mendacio & de periuicio non de negotio. Ego enim cum mentior, non nego. Nam possum dicere; tanti emi: sed tanti videri faciet eme. Quomodo ergo reuocas me a negotiatione? Omnes artifices mentiuntur, futores, agricolę. Vt optem carum tempus, vt possim vendere annam quam seruaui? Sed hoc non faciunt boni agricolę (quit) neque illa boni negotiatores. Est peccatum in re filios; quia quando eis dolet caput, matres querunt eis ligaturas sacrilegas, & incantationes. Hęc ista sunt peccata hominum, non rerum. Quomodo (ipse dicit nobis negotiator) quomodo Psalms intelligas; & noli me prohibere a negotiatione. Negotio enim me non facit malum, sed iniquitas mendacium meum. Quaramus ergo negotiator, qui presunt gloriam ex suis operibus, si sunt illam gratiam, quam hic Psalmista commendat, modo de suis operibus gloriantur. Et sicut contra reos superbe pollicentes salutem vigilat hoc quod dicitur est; Tota die salutare tuum: Sic contra negotiantes operibus suis gloriantes, vigilat hoc quod dicitur est: Os meum annuntiabit laudem tuam. Vnde & Dominus eiecit eos de templo volentes suam iustitiam stare ignorantes iustitiam Dei. Merito dictum est: negotiator, quia negat otium quod malum est: neque querat quietem, quę Deus est. Quia vt B. Leo Papa non interuenire peccatum.

Et D. Ambrosius 2: Nihil, ait, deformius, quam lum habere amorem honestatis, & vsu quodammodo neris mercaturę questu sollicitari ignobili, animo re corde, diebus ac noctibus inhiare in alieni detra- patrimonij, non eleuare animum ad honestati rem, non considerare verę laudis pulchritudine nimo censore Cicerone 3. offic. lib. improbiti est linguere honestatem propter vilitatis magnitudinis

hac pertinet & illud Gelasij Papæ Episcopis per Luca-
 nam constitutis scribentis^a: Cōsequens est, ut illa quo-
 que que de Picenis partibus nuper ad nos missa relatio
 nantiauit, non prætereunda putamus, id est, plurimos
 clericorum negotiationibus inhonestis, & turpibus lu-
 cris inhiare, nullo pudore censentes lectionem euange-
 licam^b, qua ipse Dominus negotiatores ex templo ver-
 beratos asseritur expulisse, nec Apostolica verba reco-
 lentes, quibus ait^c: Nemo militans Deo implicat se
 negotiis secularibus. Psalmistam quoque David surda
 simulantes aure canentem^d: Quoniam non cogno-
 uerunt negotiationes, introibo in potentias Domini. Pro-
 hibere huiusmodi aut ab indignis posthac quaestibus no-
 cent abstinendum, & ab omni cuiuslibet negotiatio-
 nis ingenio cupiditateque cessandum, aut in quocūque
 gradu sint positi, mox à clericalibus officiis cogantur
 abstinere, quoniam domus Dei domus orationis, &
 castitatis, & esse debet^e: ne per officia negotiationis potius
 latronum spelunca.
 Quare Alexander III. secundum instituta prædeces-
 sorum suorum sub interminatione anathematis prohi-
 buit, ne clerici causa lucri negotientur^f. Nam ab Apo-
 stolis sancitum legitur^g: Episcopus, aut sacerdos, aut
 concionans, nequaquam seculi curas assumant; sin aliter
 detrahantur. Cæterum non negamus, quin clerici eme-
 re, & vendere possint, prout eorum necessitas exigat,
 præsertim si hac suadente, sua industria, vel arte aliquid
 effecerint, sed non tamen principaliter propter lucrum
 hoc facere debent^h. Non autem possunt rem integrā ut eam
 emerunt pro maiori pretio causa negotiationis reuen-
 dere. Canonum enim statutis firmatum est, ut quicum-
 que in clero esse voluerit, emendi vilius, & vendendi
 carius studio non utatur. Quod si exercere voluerit, co-
 gendus est à clero, & cogendus ut mox à clericalibus
 officiis abstinatⁱ. Sed si clericus victum, & vestitum
 inopia se cogente, honesto artificio, vel agricultura
 huiusmodi officij sui in ecclesia obeundi detrimento paret,
 hæc di non poterit. Nā tunc non censetur, nec dici
 poterit lucrū ex negotiatione, sed artificio comparaf-
 tum: talia enim lucra & Apostolis licita habebantur^l.

Q q iij An

a in ca. conse-
quens est d. dist.
88. c. cleri-
ci. 1. q. 4.

b Ioann. 2.

c 2. Timot. 2.

d Psalm. 70.

e Hierem. 7.
& Mat. 21.
f c. secundum,
ne cler. vel mo-
nach.

g can. 7. Apost.
et c. Episcopus,
et c. d. dist. 88.

h Panor. in d.
cap. secundum.

i c. canonum.
c. clerici. 14. q.

4. glof. in sum.
14. q. 3. Pa-
nor. c. 1. ne cle-
ri. vel monach.

k cap. clericus
victum, & se-
quen. dist. 91.

l glof. in d. sum.
14. q. 3.

m cap. 1. 2. q. 1.
glf. in sum. q.

3. Goffred. &
Hostiæ. in sum.

n c. d. dist. 88.
ne cler. vel mo-
nach.